

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 4. kolovoza 2004.

Krist nas oslobađa od ograničenosti u smrtnosti

Kateheza br. 27: Krist nas oslobađa od ograničenosti u smrtnosti Uvodno čitanje: Hvalospjev Fil 2,6-11 (prva večernja nedjelje II. tjedna) - Krist sluga Božji Isus Krist, trajni lik Božji, / nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, / nego sam sebe "opljeni" uzevši lik sluge, / postavši ljudima sličan: / obličjem čovjeku nalik, / ponizi sam sebe, / poslušan do smrti, / smrti na križu. / Zato ga Bog preuzvisi / i darova mu Ime, / Ime nad svakim imenom, / da se na ime Isusovo prigne svako koljeno / nebesnika, zemnika i podzemnika, / i svaki će jezik priznati: / "Isus Krist jest Gospodin!" - na slavu Boga Oca.

1. Na našem proputovanju psalmima i hvalospjevima koji čine Liturgiju časova nailazimo na hvalospjev iz Poslanice Filipljanima 2,6-11, koji odzvanja prvom večernjom svih četiriju nedjelja po kojima je razdijeljeno bogoslužje. To je drugi put da razmišljamo o njemu, nastavljajući prodiranje u njegovo teološko bogatstvo. Iz ovih redaka isijava vjera s početaka kršćanstva, usredotočena na lik Isusa, prepoznatoga i proglašenog našim bratom u čovještvo, ali i Gospodarom svemira. To je, dakle, prava kristološka ispovijest vjere, koja dobro odražava misao svetoga Pavla, no moguće je da iz nje odjekuje i glas judeo-kršćanske zajednice koja prethodi Apostolu.

2. Hvalospjev kreće od božanstva vlastitoga Isusu Kristu. Njemu, doista, pripada božanski "lik" i narav, morfe - kako se to grčki kaže - odnosno sama intimna i transcendentna stvarnost Boga (usp. r. 6). Ipak, on ne smatra da je taj njegov uzvišeni i slavni identitet neka povlastica kojom se valja dičiti, neki znak snage i čiste superiornosti. Hvalospjev se zatim sasvim jasno kreće prema dolje, to jest prema čovještvo. "Oplijenivši se" i gotovo "ispraznivši se" od svake slave, kako bi uzeo "morfe", odnosno stvarnost i stanje sluge, Riječ na taj način ulazi u obzorje ljudske povijesti. I

više, ona postaje slična ljudskim bićima (usp. r. 7), sve do toga da preuzima takav znak ograničenosti i konačnosti kao što je smrt. I to je krajnje poniženje, jer prihvaćena smrt je smrt na križu, koju se u tadašnjem društvu smatralo najsrमतnijom (usp. r. 8).

3. Krist odlučuje da iz slave siđe u smrt na križu: to je prvo kretanje u ovome Hvalospjevu, kojemu ćemo se još imati prilike vratiti kako bismo otkrili i ostale pojedinosti. Drugo kretanje ide u drugom smjeru: odozdo se uzlazi prema gore, od poniženja se uzdiže prema proslavi. Sada je Otac taj koji proslavljuje Sina istrгнуvši ga iz smrti i ustoličivši ga kao Gospodara svemira (usp. r. 9). I sveti Petar u svome govoru na Duhove izjavljuje da je "toga Isusa kojega vi razapeste Bog učinio i Gospodinom i Kristom" (Dj 2,36). Uskrs je, dakle, svečana objava Kristova božanstva, koje je dotad bilo zakriveno slikom sluga i smrtnoga čovjeka.

4. Pred velebnim likom proslavljenoga i ustoličenoga Krista svi zauzimaju stav klanjanja. Ne samo iz obzorja ljudske povijesti, nego i neba i podzemlja (usp. Fil 2,10), uzdiže se snažna ispovijest vjere "Isus Krist jest Gospodin" (r. 11). "Njega, za malo manjeg od anđela, Isusa, vidimo zbog pretrpljene smrti slavom i časti ovjenčana da milošću Božjom bude svakome na korist što je on smrt okusio" (Heb 2,9). Zaključujemo ovu našu kratku analizu Hvalospjeva iz Poslanice Filipljanima, kojemu ćemo se još vratiti, dajući riječ svetom Augustinu koji se, u svome Tumačenju Evanđelja po svetome Ivanu, poziva na ovu Pavlovu pjesan kako bi proslavio životvornu moć Krista koji izvodi naše uskrsnuće, istrгнуvši nas iz naše smrtne ograničenosti.

5. Evo riječi toga velikog crkvenog oca: Krist, "lik Božji, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom". Što bi bilo od nas, ovdje dolje u provaliji, od nas slabih i prilijepljenih za zemlju i stoga nesposobnih da dostignemo Boga? Jesmo li mogli ostati prepušteni sebi samima? Svakako da ne. On "sam sebe oplijeni uzevši lik sluga"; a da nije, međutim, napustio lik Boga. Postao je dakle čovjek on koji je bio Bog, primajući na sebe ono što nije bio, a ne izgubivši ono što je bio; tako Bog je postao čovjekom. S jedne strane ovdje nalaziš pomoć svojoj slabosti, s druge strane nalaziš sve što ti je potrebno da postigneš savršenstvo. Neka te pridigne Krist snagom svoga čovještva, neka te vodi snagom ljudskoga božanstva, neka te dovede do svoga božanstva. Svo kršćansko propovijedanje, braćo, i rasporedba spasenja, koja u svom središtu ima Krista, sažimaju se u ovome i ni u čemu drugome: u uskrsnuću duša i u uskrsnuću tijela. I jedno i drugo bilo je mrtvo: tijelo zbog slabosti, duša zbog grijeha: i jedno i drugo bilo je mrtvo i trebalo je da i jedno i drugo, duša i tijelo, uskrsnu. Čijom snagom uskrsava duša, ako ne snagom Krista Boga? Čijom snagom uskrsava tijelo, ako ne snagom Krista čovjeka?... Neka tvoja duša uskrsne iz grijeha snagom njegova božanstva i tvoje tijelo iz raspadljivosti snagom njegova čovještva" (Commento al Vangelo di san Giovanni, 23,6, Rim 1968, str. 541).